ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 18th September, 1979 Bhadrapada 27, 1901 S.E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Fifteen Minutes past Two of the Clock.

[MR. SPEAKER (SRI P. VENKATARAMANA) in the Chair].

OBITUARY REFERENCES

MR. SPEAKER.—I have a sad duty to make a reference to the demise of Earl Mountbatten, the First Governor General of India at Dublin in Ireland on 27-8-1979. Earl Mountbatten was a great friend of India.

I also wish to make a reference to the passing away of Sriyuths P. Parameshwarappa and J.P. Sarvesh. former members of this House

I request all the members to stand in silence for a few minutes as a mark of respect to the departed souls.

(The house stood in silence for a few minutes as a mark of respect to the memory of the departed)

Velidity of the Government Questioned

† SRI S. R. BOMMAI (Hubli Rural).—I am on a point of order, Sir. The House is not constitutionally constituted and consequently there is no constitutional Government in this State which is answerable to the questions raised by members here. To buttress my point of order the first point is that the House is not properly constituted. You were pleased to get a list of members immediately after the general election. You were elected on Congress (I) ticket.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—The Hon'ble Member should not be allowed to speak as this is a question hour.

MR. SPEAKER.—Please have some patience. The Hon. Member is allowed to speak and he is speaking. Have some patience.

SRI C. M. IBRAHIM:—I am on a point of order.

---

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the Member concerned.

MR. SPEAKER;—Please take your seat. Please have some patience.

SRI C. M. IBRAHIM:—Will you kindly avoid this kind of interefe-rence by Hon'ble Members when one member is speaking ?

MR. S. R. BOMMAI:— There is a constitutional crisis in the State as there is no Government constitutionally constituted. There is no point in the functioning of this House when it is not legally constituted. Immediately after the general elections, the respective parties submitted their lists of members. The Congress (I) was the majority party during that time.

(*Interruptions*)

The majority party elected its leader and similarly the opposition parties submitted lists to the Speaker. Firstly, there is no resignation of the Congress (I) members. I wish to know whether the Speaker has received the resignation letters of these members elected on the Congress (I) tic et,– whether after resigning hey have received letters from individual members stating that they have joined a particular party and whether those letters have been received by you. Secondly, there is the question of allotment of seats. Therefore the House is, not in order. You have not received letters from the members belonging to a particular party for having resigned from that particular party, you have not received letters that they have joined the new party. Therefore, the House as now constituted is not in order. A situation unprecedented and unparalleled in the annals of democratic government, is prevailing today in the State. Sri D. Devaraj Urs, who was the leader of the Congress (I) party, formed a separate party *viz.*, Karnataka Congress, after the split. Then, I understand that some Legislators met at Balabrooie and then elected him as the Leader of the Karnataka Congress Legislature Party. Sir, on the very day, I wrote a letter to the Governor saying that if there is defection from one party to the other, it is constitutionally incumbent on the part of the Leader to prove his majority on the floor of the House. Another development has taken place. The Congress Legislature Party intimated you and the Governor a list of members. Now, Sir, a very anomalous situation is there. The Indian National Congress—it was Congress (s) and now you can call it Congress (U) because our Hon Sri Devaraj Urs is the President,– has changed its president. There was only one member of this Congress *ie.*, Sri Bhimanna Kandre.

(*Interruptions*)

SRI MALLUR ANANDA RAO.— I am on a Point of Order.

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.— I am on a Point of Order.

MR. SPEAKER.— Since more than one member is standing I do not allow the Point of Order. The members will please listen to me. When one Point of Order is not settled, how can another member stand up and talk ? I will not get it recorded.

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.— I am on a Point of Order regarding violation of Rules 311 and 312 of theRules of Procedure. You are our guardian, custodian and protector of our rights.

MR. SPEAKER.—Please hear me. Sri Bommai, let Sri M. Ananda Rao say what he has to say.

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.— That is exactly why I am trying to bring to your notice, the relevant rules.

MR. SPEAKER.—I have called Sri Ananda Rao to speak

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.—It is not correct to allow Sri Ananda Rao; when Sri Bommai is on a Point of Order. He cannot be allowed to speak

(At this stage, several members rose to speak)

(*Interruptions*)

(Hon. Members Sriyuths. Bommai, Baskar Naidu, Mallur Ananda Rao and Govind P. Vadeyarj stood up)

MR. SPEAKER.—I cannot permit; because four members are standing simultaneously

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.— Contravention of rules is taking place.

MR. SPEAKER.— It is not going to be recorded because three members are standing. Don't record.

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.—I am bringing to your notice that Rules 311 and 312 are violated.

೨–೩೦ ಪಿ,ಎಂ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ; ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಬ್ರೀಫಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದವರ ಹಾಗೆ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸಿಜರ್ ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? I can take a decision Please observe rules and regulations.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದವರು ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—You cannot speak like that. I know how to respect every hon.member. You need not teach me. Please resume your seat.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿ, ಈ ಮಧ್ಯೆ ಆ ಕಡೆಯುವರು ಏತಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು?

MR. SPEAKER.—When the hon.member Sri Bommai is speaking how can you speak? Please resume your seat.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—You were kind enough to give your considered opinion on the question of Sri Bommai raising a point of order. So, he should not be interrupted.

SRI C.M. ARMUGUAM.—Sir......

MR. SPEAKER.—Please resume your seat. I can hear you after wards. Now, let Sri Bommai speak.

SRI C.M. ARMUGHAM.—Sri Anandarao has raised some point of order. Let us know what was happened to his point of order. We should know it because whatever we say it will form part of the proceedings.

MR. SPEAKER:—I have called the name of Sri S.R. Bommai He is on his legs to speak. The hon.member Sri Armugham connot insist me hear him. Let him complete. Please have some patience.

SRI MALLUR ANANDA RAO.—I am on a point of order...

(INTERRUPTIONS)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಅಜೆಂಡಾಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಆದ್ದರಿಂದ Let us take a decision very shortly on this issue and then go to the next item of the agenda. Please have some patience.

SRI MALLUR ANANDA RAO:—I am on a point of order...

(INTERRUPTIONS)

**(Don't record)

MR. SPEAKER:—If you conduct yourself in this way, I cannot proceed and there will be no end to it. I know how to conduct the business of the House.

**Matter not recorded as ordered by the Speaker

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರ್ ಆನಂದರಾವ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಈಗ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಯೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾಯ್ಡುರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು?

MR, SPEAKER:—I am sorry. I don't know why the members are behaving like this. ಈ ರೀತಿ ಒಬ್ಬರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಡಿ. You have to respect the Chair. Again and again, I am repeatedly requesting the hon. Memb-rs not to stand when one hon.Member is spe.king. When I called a particular hon.member, he alone should speak. I request the hon. members not to interrupt when I have called a particular hon.member to speak. Now, Sri Bommai to speak.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಯೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾಯ್ಡು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಜಾಗ ಯಾವುದು?

MR. SPEAKER:—Are you fair in raising it? You have to observe certain rules and discipline, If you conduct yourself in this way, I am sorry.

SRI S.R. BOMMAI:—I am raising a point of order regarding which every hon Member of this house must seriously consider so that we should not commit an illegality, impropriety and set a bad procedence. I therefore humbly request all the hon.Members to consider my point of order. then, let them come to any conclusion.

Sir, I was stating that there was only one Member belonging to the Indian National Congress, *ie.*, hon.member Sri Bhimanna Khandre. Now that he has resigned, there was only one vacancy which has been filled up by Sri D. Devaraj Urs in this House. There is a lone member belonging to the Indian National Congress in this House i.e., Sri Devaraj Urs......

SRI K.H. RANGANATH.—Has he raised a point of order?

SRI S.R. BOMMAI.—I am on my legs.…

SRI K.H. RANGANATH.—I am asking the Chair whether he has raised any point of order and whether that point of order has been permitted by the Chair because the first hour of every meeting opens with the question hour unless the Chair dispenses with it. During the question Hour, nothing can be raised. After the last session, to-day, we are meeting for the first time and to raise a point of order by him in vaccum is not correct also. Therefore, I wanted to know through the Chair whether he has raised any point of order and whether the Hon.Chair has permitted him to raise the point of order.

SRI S.R. BOMMAI:—Mr. Speaker, Sir. I am trying to draw your attention to rule 311 of the Rules of procedure...

SRI K.H. RANGANATH.—Sir, I am on a point of order.

SRI S.R. BOMMAI.—I am on my legs.

SRI K.H. RANGANATH.—I have not raised any point of order against the point raised by hon.Member Sri S.R. Bommai...

SRI S.R. BOMMAI.—I am answering your point of order...

SRI K.H. RANGANATH.— I have requested the Chair to permit me to raise my point of order. The hon.Member need not answer my point of order. I have requested the Chair...

SRI S.R. BOMMAI:—I have not yielded. I am on my legs...

ಶ್ರೀ ಸಿ ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೀರಿ, ಇದು ಎಂಥ ನ್ಯಾಯ.

SRI K.H. RANGANATH.—Mr. Speaker, Sir, I would like to bring to the notice of this House...

(ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೀಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

†ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರನ್ನು ಅವರು ವಿಷಯ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೈನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಷಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವವರೆಗೂ ಬೇರೆ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇಂಟರಪ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ...

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನನ್ನನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. Since the Hon.Minister is calling me as a Member of this House I will also call him as Member...If you give respect, then only you will get respect from the Opposition.

SRI K.H. RANGANATH:—Sir, my point of order ..

SRI A. LAKSHMISAGAR:—There is no point of order on a point of order raised already by hon.Member Sri S.R. Bommai...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಚಾರ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮೆಥೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಡಿಸ್ಕಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. I am sorry I cannot allow it.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, kindly bear with me for a minute I am trying to help you to arrive at a decision.

(At this stage several members began to speak simultaneously)

SRI C.M. ARMUGHAM.—Sir, you cannot allow hon.Member Sri Lakshmisagar to raise his point of order since you have already given a ruling that except Sri Bommai others should not intervene to speak or raise points of order...

(Several Members stood up to speak)

MR. SPEAKER.—Don't record.

*** ***

SRI C.M. ARMUGHAM.—Mr. Speaker, Sir...

MR SPEAKER.— I am always impartial. I want to conduct the business of the House as per the agenda scheduled for to-day. I am trying to close this subject and I am very much interested to take up the next item of the agenda.

SRI C.M. ARMUGHAM.—I have great respect for the Chair and its ruling. I was only submitting to the Chair to conduct the business of the House in an orderly manner...

(*Interruptions*)

SRI GOVINDA P. VADEYRAJ.—Sir, the hon. Member Sri C.M.Armugham is casting aspersions on the Chair. The Chair cannot take the aspersion lightly...

(೪–೫ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು)

MR. SPEAKER,—Don't record.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.--ನಾನು ರೂಲ್ ೩೧೧-೩೧೨ನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡುತಿದ್ದೇನೆ, ನನಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:--ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡೋಣ ಎಂದು ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ವಾಗ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.--Mr. Speaker, Sir, I would like to quote rule 311 and 3 2...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಏನು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಅದನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೇಳಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

***M atter not recorded as ordered by the Speaker.

SRI GOVIND P. VADEYARAJ.—I will come to that argument, after wards I would like to know from the Chair why other Members are ntervening when the Chair has called Sri Bommai to speak on the point of order raised by him...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪೀಚ್ ಮಾಡಿ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಹೇಳಿದರು? It is your presumption. ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಿ ಅಂದರೆ ಹೀಗೆ ಎದ್ದೆದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

SRI GOVIND P. VODEYARAJ.—This is clear violation of rules 311 and 312. I cannot allow these things to happen as long as I am present in this House.

MR. SPEAKER.—In the first place the hon. Member is not observing the rules. ಈ ರೀತಿ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎದ್ದುನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ?

SRI B. V. KAKKILAYA.—Sir, if you allow Sir Vodeyaraj to speak then you must allow us also.

MR SPEAKER.—I appeal to the hon. Members of this House to co-operate with me in taking up the items on the agenda.

SRI MALLUR ANANDA KAO.—ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

MR SPEAKER.—There is no point of order so long as you defy the Chair. When I have called upon Sri Bommai to speak I cannot permit his point of order.

SRI MALLUR ANANDA RAO.—I have raised a point of order about Sri Bommai speaking. Without hearing my point of order ... ನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನೆಂಬುದನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

SRI S. R. BOMMAI.—I am raising a serious matter. I do not call the hon. Member Sri Ranganath as Minister for Parliamentary Affairs because there is no Government in my view. I am not raising a point of order in vacuum.

SRI K. H. RANGANATH.—Sir, you have not permitted me to speak whatever I wanted to say. That being so, how can he make a reference to me ?

MR. SPFAKER.—ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡಿ.

SRI S. R. BOMMAI.—In the initial stage I am raising a very fundamental point of order. Firstly, the House is not properly consitiuted and there is no legally constituted Government existing. I am elaborating on this point. This is a point of order I have raised

under Rule 311. Rule 311 categorically says that it can be raised at any time over before the question hour. Rule 311 reads thus:

> "A point of order shall relate to the interpretation or enforcement of these rules or such articles of the Constitution as regulate the business of the Assembly and shall raise a question wh ch is within the cognizance of the Speaker.
>
> A point of order may be raised in relation to the business before the Assembly at the moment,"

The business before the Government is the question hour. My point of order is that the House is not properly constituted and there is no legal Government which is legally entitled to answer. This is a serious point I am raising. I said there is only a lone member of the Indian National Congress Sri Devaraj Urs who is the President of the Indian National Congress. From the information I have got from the Legislature Secretariat there is no intimation of this lone member intimating his party strength. Today it is on record that Sri D. Devaraj Urs who claims to be the Chief Minister is the lone member of that party.

MEMBERS.—We are all here.

SRI S. R BOMMAI.—They are always there. I know what they are and where they are. The most important point I would like to bring othe notice of this through you, Sir is that Sri Devaraj Urs is the tnly member of the Indian National Cong.ess. Unless he submits a oist of his supporters and establishes his majority, he cannot for a lmoment continue or function as the Chief Minister.

SRI AZEEZ SAIT.—We are laughing only at your ignorance.

SRI S. R. BOMMAI.—I would like to know whether the statement of the hon. Member Sri Azeez Sait that they are laughing at my ignorance should go into the records.

SRI AZEEZ SAIT.—The word 'ignorance' is not unparliamentary.

SRI S. R. BOMMAI.—According to my information the Karnataka Legislature Party has submitted a list of member but Sri Devaraj Urs is not a member of the Karnataka Legislature Party. He has defected from that Congress to the Indian National Congress. This is the constitutional point I am raising.

This point I wrote to the Governor, SRI Govinda Narayan.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು, ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ, ಹೌಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಸ್ಪೀಚ್, ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕ್ವೋಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ I am sorry, you have to complete within a short period of time. Why are you going into such references? I am going to give a ruling after hearing the Hon. Chief Minister.

SRI S. R. BOMMAI.—I would lik to remove an impression which is created in your mind, viz , that I am taking too a long time. I would like to impress on the Chair that I am raising a very vital question about the very functioning of this House and I must have my say. The Governor has advised him after I wrote my letter and after Sri Bangarappa, the President of the Congress-I party, met and submitted a memorandum, to prove his majority on the Floor of the House.

(INTERUPTIONS)

I do understand the Constitutional procedure. A lone Member can become a Chief Minister with the support of other Members. He can form a Coalition Government. Till today the Karnataka Congress Legislature Party, after Sri Devaraj Urs defection to the Indian National Congress have not met and pledged their support to him.

If the Karnataka Congress Legislasure Party merges with the Indian National Congress or if the Karnataka Legislature Party passes a resolution supporting the Indian National Congress and elects Sri D. Devaraj Urs as their leader, he cannot be the Chief Minister. Until then he cannot be the leader of this House. Therefore, we have a right to ask him to prove his majority on the Floor of the House. So, in the first instance, he must move a vote of confidence in this House and, if it is passed, then only Government will be legally valid and can answer questions. Therefore, these two matters are very important and I would urge on Sri D. Devaraj Urs to place on the Table of the House the letter, if it is written by the Governor, advising him to prove his majority on the Floor of the House I do not want to bring the name of the Governor, but from the press and from leading papers published on 30th of August I find that the Governor has advised him to prove his majority on the Floor of the House. There is no contradiction from Sri Urs so far as this Press Statement is concerned. I believe that the Governor has advised him in this matter. Therefore, the message of the Governor could be intimated to this House through the Speaker, and in the absence of the Speaker, through a Minister. But, today there is not Ministry. Therefore, we are in a very anomalous position, I am raising this point of order because the proceedings of this House should not be illegal and improper. Therefore, firstly, unless this Constitutional, legal and political issues are cleared this House cannot taken up any other business except a motion seeking confidence by Sri D.Devaraj Urs. That subject only can be considered.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ :— ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ :— ಕ್ರಿಯಾಲೋಪನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆಂದಾಗಲೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ :— ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಆ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅಲೋ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ,

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ :— ನಾನು ಸಭೆಯ ಕಲಾಪದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆಯೇ ವಿನಹ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಕೇಳದಲೇ ಹೇಗೆ ಸಭೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಇದೇ ರೀತಿ ಎಷ್ಟೋಜನ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ಕಾಲ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ :— ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ;— ನಿಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಚಾರ ಕೊನೆಗೊಳುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು :— ಇದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಅಲ್ಲ.

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ, ಅರ್ಮುಗಂ ಹಾಗೂ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್ ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ಅಗಿ ರೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಡೆಫನೆಟ್ ಸಬ್ಜಕ್ಟ್ ಅಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸೋಣವೆಂದರೆ ೧೦–೨೦ ಜನ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಎದ್ದರೆ ಈ ಮನೆಯ ಸಮಯ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಅದ್ದರಿಂದ, ದಯವಿಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ವಿನಹ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವು ಇಲ್ಲ, ಯಾರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೂಡ ಮೊಟಕು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಂತರ ಅಜೆಂಡಾದ ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆ ಐಟಂಗೆ ಹೋಗೋಣ .

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಕ್ಕಿಲಾಯ ಅವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡ ತೊಡಗಿದರು)

೩—೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

MR. SPEAKER :— I would like to know the views of the Chief Minister in this matter.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ ;— ನಾನು ಯಾವಾಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದರೂ ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನನಗೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

(Interruptions)

SRI S. MANIK RAO PATIL :— There is no leader in this House. He is a group leader. Sri K. H. Ranganath by vertue of his being Deputy Leader. is entitled to speak and not Sri D. Devaraj Urs. He is not a Congress member.

(*Interruptions*)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ವೇಲೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಈ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಏನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ? ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

SRI S. MANIK RAO PATIL :— We would like to know under what capacity he is going to make statement in this House, whether he continues to be the Chief Minister. He must clarify that first.

(*Interruptions*)

SRI S. MANIK RAO PATIL :— He is not entitled to make any statement as Leader of this House. If Sri Devaraj Urs wants to speak, he can speak only in the capacity of a member of this House and not as Chief Ministers.

(*Interruptions*)

MR. SPEAKER :— It is this House that is going to decide, it is this House that finally settles as to who has the majority and he will form the Government.

(*Interruptions*)

MR SPEAKER :— Now he is the Chief Minister; today he is here as Chief Minister and nobody else. ಈಗ ನಾನು ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

(*Interruptions*)

SRI S.R. BOMMAI :— I am making a suggestion that after the hon member Sri Veerappa Moily speaks there are other members who want to speak. They must be given a chance.

Sri M. VEERAPPA MOILY (KARKALA):— The hon. member Sri S.R. Bommai has raised a constitutional point, a point which goes into the very legality and constitution of this Government. Of course, Mr. Speaker you have tentatively stated that there are members who will raise their hands, and will support him.

MR. SPEAKER.—I have got list of members belonging to Congress (I), Karnataka Congress and Janata parties.

SRI MANIK RAO PATIL .— Are there any belonging to Indian National congress ?

MR. SPEAKER :— I will tell you.

† SRI M. VEERAPPA MOILY .—There are rules of procedure and Constitution before us and the members of this House have to decide these things. After all a mere group of individuals or group of members saying that Sri Devaraj Urs is the Leader, cannot make you recognise under law that he is the Chief Minister or he is the Leader of this House. There are rules which require as to who can be declared as a Leader legally. He cannot declare or style himself as Leader and say that 'I impose myself over and above the Constitution; that I am the Leader I am the Chief Minister, So, I will draw your kind attention to the directions given by the Hon, Speaker of the Lok Sabha. I am reading from the 1977 edition, with a preface by Sri S. L. Shakdar. Here in this book recognition and facilities given to the parliamentary parties and groups have been clearly stated. It states :

> "Under rules 120 and 121 the Speaker may recognise an association of members Parliamentary party or group for the Purpose of functioning in the House and his decisions shall be final".

I am trying to bring to your notice that it is your prerogative You as the presiding deity of this House are required to go by the directions issued by the Speaker, Lok Sabha, which is the Bible as far as this House is concerned. Rule 121 says.

> That in recognising a parliamentary party or group the Speaker shall take into consideration the following particulars.
>
> (a) An association of members who propose to form a parlia mentary party shall have announced at the time of general elections a distinct ideology, programme of parliamentary work on which they have been returned to this House'.

I am putting some questions to the Members of this House On what distinct ideology and programme they have been returned to this House ?

SRI B. SUBBAIAH SHETTY :— Which you have forgotten.

(*Interruptions*)

SRI M. VEERAPPA MOILY :— I need not answer. The hon member Sr Subbaiah Shetty should ask to the people of his constituency to answer it. I need not answer it now.

Mr. Speaker, Sir We do not recognise that it is a legally constituted Ministry My friend Sri B. Subbayya Shetty has learnt the lesson already; he need not learn his lesson again.

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.— Sir, since the hon. Member has mentioned my name, I may be permitted to have my say.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— Sir, I am not yielding.

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.— Sir, either you must expunge those words or I must be allowed to have my say.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

SRI M. VEERAPPA MOILY,— Why should he intervenue?

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.— It is because the hon. member mentioned my name!

MR. SPEAKER.— What did the hon, member say?

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.— The hon. member mentioned my name. You may please check up the records.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— Sir, I am not liable to withdraw thote words or this House cannot expunge that matter. I have said nothing unparlimentary.

Sir, so far as this group is concerned, it is a group which has betrayed the idealogy, which has not been elected with a definite idealogy, these are people who have gone away from the idealogy, and it is a group-which they claim to be now-which is not elected under definite idealogy. Further, sub-rule (b) says:-

> "shall have an organisation both inside and outside the House."

They themselves do not know to which group they belong to even now. Can we call them that they belong to Congress (I) can we call them that they belong to Karnataka Congress; can we call Sri Devaraj Urs a Member of the Karnataka Congress?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

SRI M. VEERPPA MOILY.— This is very relevant.

MR. SPEAKER.— The hon. member may please come to the point.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— If I am not interrupted, I am not going to take much time. I am reading the definite rule.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— Sir, I am not yielding.

SRI K. H. SRINIVASA. — If the hon. member were to put across questions directly to us, we should be allowed to answer.

(*Interruptions*)

SRI M. VEERAPPA MOILY.— Sir, it is not a harmonious group. Hon. member Sri Devaraj Urs belongs to Congress and the Members belongs to Karnataka Congress according to them.

SRI B. V. KAKKILAYA. – Is this House meant for discussing different parties and different idealogies here?

MR SPEAKER.— That is not at all necessary.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— I am referring to a very relevant point.

SRI B. V. KAKKILAYA.— The Members of this House cannot be taken so lightly for discussing all irrelevant questions?

SRI S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.— Sir, is it correct on the part of the hon. member Sri Kakkilaya to say like that? He said that they are irrelevant issues. The hon. member may please withdraw those wor s.

SRI B. V. KAKKILAYA.—Sir, these are issues which are not meant to be discussed in this House; these are to be discussed outside, not here;

SRI S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.— I want to know why the ssue should not be is us sed here?

SRI B. V. KAKKILAYA.— Sir, the only issue is whether the Chief Minisier has majority or not. There are so many ways to test it.

SRI S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR,— Sir,.........

MR. SPEAKER.— It is not correct on the part of the hon, member Sri Chandrasekhar to go on talking when his Deputy Leader is speaking.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— Sir, the rule further says:-

"An association of Members to form a Parliamentary group

shall satisfy the conditions specified in part (a) and (b ......

Can we say by any stretch of imagination that the hon. member Sri Devaraj Urs is a Leader of the Parliamentary Group which he alleges to hold? It is a very relevant point. He is not heading any Parliamentary Group. First of all, I say that there is no Parliamentary group. So, we are now treading on a very unconstitutional path and practice which is not followed either in the United Kingdom or in any other Pa liament.

SRI K. H. SRINIVASA.— These are no points!

SRI M. VEERAPPA MOILY.— There is absolutely no Parliamentary group, and even if there is a group it is not a group of persons which will conform to the rules which I have already mentioned.

MR. SPEAKER.— The hon. memler need not repeat his arguments!

SRI M. VEERAPPA MOILY.— Sir, my point of view is again supported by Kaul and Shakdher at page 301 is mentions aboutthe conditions for recognition. We require a Ruling, a considered Ruling which may go into the history of Parliamenatry parliamentary practice. My apprehension is that we should not lay down an illegal precedent which may go down in the history. Our State has a great heritage in all such matters, and ours is a House which has a great respect inside the Country and also outside. Therefore to lay down rules which are patently illegal, will be improper for the future generation.

MR. SPEAKER.— the hon. member of this House Sri Bommai, has raised a question and that question will have o be decided with abundant caution and care and it cannot be so lightly treated- After all even the memorandum whcih is submitted by my part to the Governor is pending before him. I am repeating what he has said "Mr. Chief Minister Sri Devaraj Urs was summoned by the Governor and it was reported that he has agreed to test his majority in this House." We are pressing this point because when we saw the agenda, we were surprised to see that a plain agenda like the "Government business" has appeared. When the Constitutional head has asked him to test his majority, whether the proceedings are reduced to writing or not, that proceeding is binding on the Chief Minister. When the Chief Minister was called by H.E. Governor and when the matter was discussed in pursuance of the memorandum and also the representation made by Sri Bommai, that proceeding is binding. The Hon. Chief Minister is bound to act, Otherwise, I am afraid, I have to use the word most hesitatingly that the Chief Minister is misguiding the House and he may attempt to commit breach of privilegs of this House by misguiding the House. We are entitled to know what direction was given to the Chief Minister by the Governor on our memorandum. The people of Karnataka and the entire country is lookinig towards Bangalore this august House. The constutional propriety requires that he will have to test his majority in this august House in the form of a motion under the Rules of Procedure. He has to bring in a motion of confidence; until then the entire government is not entitled to transact any business in this House. After all we are all responsible people The people sitting outside are watching the proceedings of this House and they are eagerto know how the democracy is functioning in this House. Here is a person belonging to the Congress presiding over the group and he has not even addressed a letter to the Speaker. In view of this the Government is not properly constituted, the sitting of this House is not proper and the

recognition of the party is quite improper and illegal. In view of this, the Government cannot be allowed by the Hon. Speaker to conduct the proceedings of this House as this House is not legally constituted,

(Several hon. members stand up to speak).

(Interruptions)

SRI D. DEVARAJ URS.— I have been sitting quietly without talking a word. I am sure the hon. members on the opposite side who talked about the constitution should not talk simultaneously?

SRI B. SHIVANNA. We want to know who is the leader of this House. We have raised a fundamental question.

MR. SPEAKER.— The entire House is going to decide this matter. The final decision of this House will be binding on all of us. The Hon. Chief Minister will speak.

SRI S. M. SHEERANALI CHANDRASEKHAR.—The Hon. Speaker cannot curtail my right to speak.

(Again some hon. members stood up to speak)

SRI D. DEVARAJ URS .— Is this the way to conduct the proceeding of this House in a democratic way when I have been called upon to speak by the Speaker ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ .— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಸ್ಕರ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿಯವರು ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ............

SRI MALLUR ANANDA RAO .—I would like to know whethar he is speaking as the Leader of the Opposition or as an ordinary member of this House?

SRI R. GUNDU RAO — ಪಾಪ, ಆನಂದರಾಯರು ಈಗ ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು, ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಇರಲಿ.

I would have been the first person to congratulate Sri Ananda Rao. You and I know for what purpose he has gone that side.

SRI MALLUR ANANDA RAO .— ಇಡೀ ಸಭೆ ಇಲ್ಲೀಗಲ್ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ .—ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಲಿ. ನಂತರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತೆ.

೩–೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದೇ ತರಹ ಶಾಂತರೀತಿ ಯಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಕಡೆ ಅಥವಾ ಆ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರಾದರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಟೈಮ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

MR. SPEAKER .—This is not a subject matter for discussion.

SRI SHEERNALLI M. CHANDRASHEKAR .— Mr. Speaker Sir, I request you to allow me to speak for two minutes.

MR. SPEAKER .— I cannot allow anybody to speak. I would appeal to you to co-operate,

†SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister) .—I have heard with great attention what the Leader of the Opposition spoke about this matter. I have also heard Sri Bommai and Sri Veerappa Moily quoting some constitutional provisions in favour of their arguments I really wonder whether the subject is a matter for regular discussion. The erstwhile leader of the Opposition Sri Bommai has raised this question and he had brought forth some legal points. I do not think there is any one who could add more to the points of constitutionality or legality which were brought about and questioned by speakers on their side. I think they have exhausted all the points relevent to it. I am appealing to the Leader of the Opposition to appreciate my point. according to them I am not supposed to be the Chief Minister or the Leader ot the House. Sir, I would request the Hon'ble members particularly those who referred to this matter i.e, Sri Bommai and Sri Veerappa Moily, to the Constitution. I draw their attention to Act 124. Likewise there is another Art 75 which relates to the appoint ment of Prime Minister.

> "The Prime Minister shall be appointed by the President and other Ministers by the President on the advice of the Prime Minister. The Ministers shall hold office during the pleasure of the President. The Council of Ministers shall be collectively responsible to the House of the people."

There is another Article which refres to the appointment of the Chief Minister in the State and this is Article No. 164 (1).

> "The Chief Minister shall be appointed by the Governor and the other Ministers shall be appointed by the Governor on the advice of the Chief Minister and the Ministers shall hold the office during the pleasure of the Governor.........''

This is how the Constitution reads. I would like to bring to the notice of this House particularly to the Hon'ble Members of the other side that I have been appointed by the Governor as the Chief Minister of the State. Likewise my Ministers have been appointed on the advice of the Chief Minister. Now, unless the Governor withdraws the notification I cannot be questioned by my friends to say that I am not the Chief Minister. The other point they said was that the Governor had adviced me that I should get the confidence vote here and there is a letter in regard to this matter. I am sorry to say that what Sri Bommai said is not correct. I do not know why he is relying on some Press Report. I can say there is no such communication from the Governor to the Chief Minister of the State. Therefore, that question does not arise. If there was a communication to that effect, I would have certainly given due respect to it. Therefore, there is no truth in saying that I have lost confidence of this House. There is a constitutional provision for them to bring a no confidence motion and defeat me But I do not know why my Hon'ble friends are insisting that I should seek the vote of confidence. Then that is the position they have no right to call me to do this or that When there is a constitutional provision, it is open to them to test whether I have got majority or not. Nobody would come in their way to move tha vote of no confidence. I do not know why Sri Bommai who is an Advocate and Sri Veeraypa Mouli who is a member of the Bar must not be knowing this simple problem. They know it well. Knowing fully well all these things why have they wasted the time of this house is not understandable. The other point whether I belong to Karnataka Congress or Congress(I) Party or not, I am sorry it is none of their business. As long as I am constitutionally appointed as Chief Minister by virtue of my being Leader of this House and as long as I enjoy the confidence of the majority of the House, it is none of their concern There are precidents to quote. Sri Sheik Abdulla does not belong to Congress Party and he is being continued as Chief Minister When all these things are there it is not relevent to bring such a point before this August House Next Which is the legally recognised party in this party in this House which should be in the opposition? Now for instance, the Congress I) party has been recognised as the opposition party ? The other party which was preveuiosly recognised as the opposition party, has lost the majority to be recognised as the opposition party. For this purpose rules have been framed. Supposing I lose the majority, I also cease to be the Chief Minister. That is very clear. It is for them to prove whether I have lost the majority or not. That is all the point,

(ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು .—ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. I will give a ruling on this point.

SRI S R. BOMMAI .—The Chair should permit the members to participate in the debate on this important matter. We cannot be cowed down like this. An opportunity should be given. I have to saysomething. I must try to convince the Chair. It is not a simple Point o Order. It is a very important point.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರೂ ಒಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಯವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಏನು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಾ "ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್........."

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ)

ಆ ಕಡೆಯ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಬಹಳ ಗೌರವದಿಂದ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂತು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಆ ಕಡೆಯವರು ಕೇಳದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಏನು ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿದೆ. ನಮಗೂ ಅವರಿಗೂ ಇನ್ನು ಕೇವಲ ೧೬-೧೭ ಮತಗಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿರಬಹುದು. ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವೆ ನೋಡುವಿರಂತೆ.

೪.೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.—Are you speaking about the unholy alliance......? (Interruptions).

SRI R. GUNDU RAO.—It is for the Speaker to control the House and deal with the members in his own way. Sri Subbayya Shetty has no business to say that it is an unholy alliance and all that. With the very man who appointed the Grover Commission, against the same government, you are having an alliance. Is it a holy alliance ? You have to control yourselves and not interrupt me.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಸೋಮವಾರ ಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಆ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮತ್ತು ಮೊಯಿಲಿ ಅವರು ಏನು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ರೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಅಂದರೆ, 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ ಅವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಏಕೈಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಜಾಯಿಷಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಲು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದಾಗ ಆ ಕಡೆಯವರೆಲ್ಲಾ "ಹೋ……ಹೋ" ಎಂದು ಕೂಗಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಸದಸ್ಯರು ಆ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿ ಯಾವುದು ಸರಿ, ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಮಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಮಾತನಾಡು ವಾಗ ಹೋಲಿ ಅಲೆಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅನ್ ಹೋಲಿ ಅಲಿಯನ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆರೀತಿ ಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಇವತ್ತು ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗ್‌ರವರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹೋಲಿ ಮೇಲೆ, ಮತ್ತು ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಅಲಿಯನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ?

SRI D. DEVARAJ URS,—ಆ ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಡಿ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗ್‌ರವರಿಗೆ ಅನ್‌ಕಂಡೀಷನಲ್ ಆಗಿ ಸಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡು ತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ?

SRI R. GUNDU RAO.—We have not said it froms our side. It has come from your side: I never wanted to talk about it.

SRI D. DEVARAJ URS.—It is Mrs. Gandhi who first gave unconditional support to him in the public.

SRI R. GUNDU RAO.—I know what was the assurance you had given to Sri Morarji Desai before leaving Bangalore thinking that he will form the Government.

SRI D. DEVARAJ URS.—About the unconditional support, it is the public statement given and not I.

MR. SPEAKER.—ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಯವರ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಸೋಣ.

SRI R. GUNDU RAO.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದರು ?

SRI D. DEVARAJ URS.—These things could be talked in different platforms and there are occasions also to talk in the House itself.

SRI R. GUNDU RAO.—I never wanted the Hon. Chief. Minister to raise the issue at all. It is they who have raised about this unholy alliance.

SRI B. SUBBAIAH SHETTY.—You only said that the Opposition is only 17 members less than the ruling party. That means, the Opposition oonsists of not only Congress (I), but other parties *i.e.*, Janatha.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ತಾವು ಎಷ್ಟರವಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಎಷ್ಟು ಜನ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಇದ್ದೇವೆ, ಜನತಾದವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಮಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ೧೬. ೧೭ ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಇರಲಿ ನಾವು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಎದ್ದುನಿಂತುಕೊಂಡರೆ...

SRI S.R. BOMMAI.—Sir I want to speak because there has been a reference to my party.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರೆ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡುರಾಯರನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಮನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಲೀಡರ್ ಇಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಮೇಲೆ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಇದ್ದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ಇದ್ದಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ......

(ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಬಹುತೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದುನಿಂತರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬರು ಸಚಿವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಚಿವರು ಎದ್ದುನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದುನಿಂತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ವಾಗ್ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು, ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು.

SRI K. BHASKER NAIDU.—ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೀವೇ ಕಾರಣರು. You have violated the Rules.

SRI C. M. IBRAHIM.—I rise on a point of order. ನೀವು ಸಭೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುವತನಕ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. He has challenged....

SRI. B. B. SAYANAK.—Hon. Member Sri Bhasker Naidu has said has that you have violated the Rules. He must appologise for that.

SRI C. M. IBRAHIM.—I rise on a point of order......

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುವ ತನಕ ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ, ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುವ ತನಕ ನಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—I will look in to it.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಆಗ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ನಾನೂ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವ ರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶೀರ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಬೆದರಿಸಿದಿರಿ, ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು ತಾವು ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಏನಿದರ ಅರ್ಥ?

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ —ತಮ್ಮ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರ) ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಾವು (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಕೂಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಶೀರ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಮಗೂ ತಾಳ್ಮೆ ಇದೆ. ಆದರೆ......

MR. SPEAKER.—I have already told you that I will look into that I do not know why the Hon. Member Sri Sheernaly Chandrasekhar is much agitated so to-day. I do not know the reason. I do not know why he is doing like that.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತರಿಸಿ ನೋಡಿ. ಈ ವಿಷಯ ಇತ್ಯರ್ಥ ಆಗುವ ತನಕ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶೀರ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕಬೇಕು.

(ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕೈದು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದುನಿಂತರು)

MR. SPEAKER.—I do not know why the hon'ble Members from the opposition side are raising often from their seats without seeking the permission of the Chair. Is it the way of functioning of your Party in this august House?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಇದೇನು ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ!

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್,—ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ, ಆ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಸಂಸದೀಯ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಪಕ್ಷ ಎಂದು ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಈರೀತಿಯೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕಾದುದು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ. ಏನೇ ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಬರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಯಿಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು "I am sorry" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಅವರು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು, ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಲಗತ್ತಿಸಿ ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಇದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಕನ್‌ಸಿಡರೆಡ್ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಘಟನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ Constitutional question ಎಂದು ಅವರು ಎತ್ತಿದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಂದು ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಈ ಪಕ್ಷದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ನಾಯಕರೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

(ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರು)

MR. SPEAKER.—I have to give a chance to Hon. Members Sri Armugam, B.V. Kakkilaya, B B. Sayanak, and Sri H.D. Devegowda...

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ನನಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶೀರ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

MR. SPEAKER.—I would like to know from the the Hon. Leader of the Opposition as to why the hon. Member Sri S eernaly Chandrasekhar is defying the rules of this House very often. Please ask your whip to pull up the members who are not observing the rules...

†ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಎತ್ತಿದಂಥ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ನಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಎತ್ತಿದಂಥ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೀಯ ಸಚಿವರಾದ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್

ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೀಯ ಸಚಿವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ Leg lity and Constitutionalitv ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೧೬೪(೧)ರ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹುಮತವಿರುವ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೮ನೇ ತಾರೀಖು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ಮುಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ೨೨೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕರೆದು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. To appoint the Chief Minister there is certain convention. ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಪಡೆದಿದೆಯೋ. ಆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ಇಂತಹವರೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ನಾಯಕನನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕರೆದು ನೀವು ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳತಕ್ಕಂತದ್ದು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಉದ್ಭಯವಾಯಿತು. ಅದು ಏಕೆ ಉದ್ಭಯವಾಯಿತು? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಉದಯವಾದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟು ಜನ, ಇಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಆ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ತಮ್ಮನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಎನೆಂದರೆ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೮ ರಂದು ಅಂದು ಇದ್ದಂತಹ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರು ನಿಜ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಉದಯವಾದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. He is already appointed in 1978 on the basis of the strength he had at that time. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೩೮ ಜನ ೧೪೫ ಜನ, ೧೬೪ ಜನ ಅಂತ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೭೮ ರಲ್ಲೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಉದಯವಾದ ಮೇಲೆ ೨-೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮನ್ನು ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ದೇವರಾಜ ಅರಸುರವರು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರು ಇಂದು ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆದ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಅವರ ಹಿಂದೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ೧೫೩ ಜನ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ೧೯೫ ಜನ ಇರಬಹುದು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಇಡೀ ೨೨೪ ಅವರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಅಂತ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಅವರು ಇಂದು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಟಿ ಅಂತ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿ

ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ೧೨೫ ಜನವೋ, ೧೩೫ ಜನವೋ, ೧೪೫ ಜನವೋ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಅವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಉದಯವಾಗಿ ಅ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. If he has already been appointed in 1978, where is the need for him to send a letter giving the strength he enjoyed two months back; ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. The Karnataka Congress Committee is a separate entity; it has not merged with the Indian National Congress and if it had merged the problem would not have arisen.

೪–೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಅವರು ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಅಂತ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಉದಯವಾದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅಂತ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ಕ್ರಿಯಾ ಲೋಪ ಏನೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಇಂದು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ ಅಂತ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ತಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ ಅಂತ ಆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಗದ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೂ ನಮ್ಮ ಇಂತಿಷ್ಟು ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮೂಲ ತೊಂದರೆ ಏನೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸದನದ ೨೨೨ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲ ಇರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ಬೆಂಬಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ರಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಸ್ಥಾನ ಯಾರಿಗೂ ಖಾತರಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ೧೨೫ ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. He says that he has been appointed by the Governor and until he withdraws it, you cannot question him. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ೫೦ ಜನ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಮೇಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಬಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ, ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜಾಂಶ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ?

ಗೌರ್ನರ್‌ರವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ತಾವು ನಮ್ಮ ಒಂದು ಬಿ: ೧೨೭ ಇದೆ ಎಂದು ಏನು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು, ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೋಟ್ ಆಫ್ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕೇಳಬೇಕು ? ಈ ಮುಂಚೆ ಗೌರ್ನರ್‌ರವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿಲ್ಲಾ. ತಾವು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲಾ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆದಾಗ ತಾವು ಯಾವರೀತಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ನನ್ನ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಸ್ವಾಮಿ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ೧೬ ೧೭ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. He is the Indian National Congress Presicent and for all practical purposes he still has the support of Karnataka Congress. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂಥಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ತಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಇಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತನ್ನ ಲೀಡರ್ ಯಾರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡದ ಹೊರತು ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಈ ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ದೋಷವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದೆ ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಮೊದಲೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ೧೨೭ ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ೨೫ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ? ೧೫೦ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ? ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ದೋಷವನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಈಗಾಗಲೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ಉಪನಾಯಕರು ಇನ್ನೂ ೨-೩ ಜನರು ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ.— ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಾವು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೇನೂ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKFR.—I will go by the decision of the House. Sometimes I use my discretion. ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಾಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ಶಾಸನ ಇದೆಯೋ ?

MR. SPEAKER.— The House has to decide ro further di.cussion, it has to end.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ತಮ್ಮನ್ನು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ; ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.— ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿರವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಎತ್ತಿದಂಥಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. As leader of the opposition I have got a right always to interfere and clarify certain things. Since the President of the Janatha Party has been allowed to speak for a few minutes, I request the Chair to permit our Party President also to speak.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ನನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.— ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾವು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—Sri C. M. Armugham please be brief.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.— ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲಾ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಲಿ. ನಾವೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಉದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಡಿ. ಕೇಳಿ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲಾ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂಶಯ ಏನು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಯಾರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ. ಲೆಕ್ಕ ಗೊತ್ತಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕ ತಾನಾಗಿಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† SRI C. M. ARMUGHAM (K. G. F).—Mr. Speaker, I have heard with rapt attention the points raised by Sri S. R. Bommai. In his introductory remark he said that the House is not properly constituted. For that I want to submit to the members of this House, through you, that constitution of the House is done only after general

elections So, perhaps he means it is disorderly or not properly arranged or organised. That is perhaps, his contention. According to the Constitution, I feel there is no constitutional crisis. I am not able to follow what was mentioned by him and my friend the Deputy Leader of the Opposition, Congress-I. What exactly is the constitutional crisis ? It is not found any where in the Constitution. My submission is, the Chief Minister while replying pointedly mentioned about the constitutional provisions relating to the appointment of the Chief Minister. I entirely agree with the hon'ble member Sri H. D. Devegowda, President of the Janata Party. The hon'ble member pointed out that the Governor does not appoint a person as Chief Minister. It is to be done by a group or party. The party must elect him and that should be intimated to the Governor and then the Governor invites him to form the Government. No where in the Constitution it is mentioned about the formation of a party. The Governor appoints a person who is elected as leader of the party. Now, Sri D. Devaraj Urs has been appointed and he continues to be the Leader, In the meantime what has happened is, some changes have taken place. Some members from that side have come this side and some members from this side have gone to that side. Sri R. Gundu Rao has become the Leader of the Opposition and we welcome him. If we accept Sri R. Gundu Rao as the Opposition Leader, there is no bar in accepting Sri D. Devaraj Urs as the Leader of the Government. But what they should have done is they should have allowed Sri Bommai to continue as the Leader of the Opposition, which they have not accepted. There has been a change. In the paper what we read is that Sri D. Devaraj Urs was expelled from Congress-(I). Yes ; he formed his own party. These are things about which we are not concerned. But the same thing repeated at Delhi. Our beloved madem, when she was the Prime Minister was expelled from the Indian National Congress she formed her own party. She was allowed to continue as the Prime Minister. When she was allowed to continue as Prime Minister at Delhi, there is no bar in allowing Sri D. Devaraj Urs to continue as Chief Minister of Karnataka. That is my submission.

There is relevant point that Sri S. R. Bommai raised. I compliment him, *i.e.*, whether Sri D. Devaraj Urs has got the stability, whether he has the majority support from the members of this Assembly. For that I should say that no where in the Constitution it is said that the Governor can appoint him as the Chief Minister. The Governor also cannot remove him. That is the provision of the Constitution. Our Constitution is based more or less on the British model. There the Prime Minister is appointed but whether he has

majority or not, the House decides. Therefore the Governor cannot ask him to seek a vote of confidence. There is much difference in asking to seek a vote of confidence and moving a no confidence motion. Seeking a vote of confidence was there in Britain earlier to 1939. If any member of the Parliament were to be the Prime Minister, his first duty was to seek a vote of confidence. He should resign his membership of the Parliament and seek re-election from the general public. The framers of our Constitution while framing Art. 164 have mentioned about the role of the Governor. Dr. Ambedkar has said :

> "A distinction has been made between functioning of the Governor and the duties he has to perform. My submission is although the Governor has no function he has certain duties to perform. His duties, according to me, may be classified into two parts. One is, he has to retain the Ministry in office. He cannot remove the Ministry."

The Ministry consists of Chief Minister and other Ministers. Therefore he cannot remove the Ministry.

The other point is, he has to seek a vote of confidence. A vote of confidence need not be sought by the Government. It should be moved by the Opposition, if it feels that he has no majority. That will solve the problem., whether he has majority or not Therefore what I am submitting is, the opposition should take this course of action. My friend Sri R. Gundu Rao should move a no confidence motion. What has not been mentioned in the Constitution we cannot drag in. There are two things, one is recognition by the Governor and another by the Speaker. The Governor recognises who has the majority of the party and he calls him to form the Government. That is the Governor's role. But the Speaker is only to know the position. To sum up, my submission is that everything is constitutional and the House is properly constituted. We have been elected to be members of this House for the last 16 or 17 months. This side of the House has accepted Sri R. Gundu Rao as the Leader of the Opposition. When once you accept Sri R. Gundu Rao as leader of the opposition, you should also accept Sri D. Devaraj Urs as Leader of the House. So, instead of asking him to seek a vote of confidence, which is stated nowhere in the Constitution, it is the opposition that should move a no confidence motion. That is the practice all over the world where democracy exists.

೫.೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸದನದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ತೀರ್ಪಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು

ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನ್ಸ್‌ಟ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ದಿ ಹೌಸ್ ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಅದರಂತೆ ಈ ಸಭೆ ಸೇರಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ್ಂಥ ಶ್ರಿ ಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಬಹುಮತವಿರುವ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕಳೆದ ಸಲ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತೋ, ಆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಮತ್ತು ಈ ದಿನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದು ; ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಆ ಕಡೆಯ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಯೋಚನಾ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಆದಕಾರಣ ಇದರ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸಾಕೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನಂತರ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಂಥ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಾದ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಮತವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹುಮತವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ೧೯೩೨ – ೩೯ರ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಿಸ್ಟಮ್–ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಆಫ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಮತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ಈಗ ೧೯೩೯ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ನಾವು ಈಗ ೧೯೮೦ರ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತವನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಿರುವಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ವಿಶ್ವಾಸಮತವನ್ನು ಕೇಳುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಎನ್ನುವಂತಹ ಮಾತನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಲೋಕಸಭಾ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ಆ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಆ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂಬುದು ; ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಇವತ್ತು, ಪಾರ್ಟಿ ಸಿಸ್ಟಮಿನ ಪಕ್ಷಾಪಕ್ಷಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಒಳಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು, ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಅದು ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ, ಕಮ್ಯುನಿಷ್ಟ್ ಆಗಿರಲಿ, ಜನಸಂಘ ಆಗಿರಬಹುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಗಿರಬಹುದು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷ ಇರಬಹುದು............

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—You please limit your arguments to the point of order. Regarding political parties, there is a platform for every political party. You have to substantiate the point of order with fact and figures.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ :—ಈಗ ಯಾವ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೇ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನಾನು ಆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಮ್ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. Suppse a person heads a group which is having a majority on the floor of the House, then he will have the right to form the government, he can be appointed by the Governor to head the Ministry by becoming the Chief Minister ; and the rest of the Ministers are appointed by the Governor as per the wishes of the Chief Minister. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ತನ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀತಿಯನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ, ಮತದಾರರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸೇರಿದಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಂತರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದರು. ಅದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟೇ. ನಮ್ಮ ಸದನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನೀತಿ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅವು ಮುಖ್ಯ. ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಪಕ್ಷ ಇಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಜನ ನಾವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷ ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟು ಈಗ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಕರ್ನಾ ಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ಹಾಗಾದರೆ, ಇದರ ನೀತಿ ನಿಯಮ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಈ ಸದ ನಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಪಾರ್ಟಿ ಪಂಗಡಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ. ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಪಕ್ಷದ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ದಾಗ. ನೀತಿ ನಿಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂದು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ಸದನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅದರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು

ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ೧೬೪ ಮತ್ತು ೧೬೩ನೇ ಕಲಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ Chief Minister shall be appointed by the Governer and the other Minister shall be appointed by the Governor on the advice of the Chief Minister and the Minister shall hold the office during the pleasure of the Governor. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂದು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಇವರೇ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೋ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಶಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ.

SRI S. BANGARAPPA : Whether the Governer has agreed for this arrangements ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ? ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೋ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ೧೬೪ನೇ ಕಲಂನ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಸಭಾ ನಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು ? ಈ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಇವರ ಬೆಂಬಲ ಏನು ? ಇವರಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಬೆಂಬಲಿಗರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಡೆಯವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರದು. ಸಭಾ ನಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ; ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ :—ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಭಾನಾಯಕರಾಗದೆಯೇ ಇರಬಹುದು. You know the example of the Tamil Nadu Assembly. Sri Manoharan who is the Finance Minister is the Leader of the House but not the Chief Minister Sri M.G. Ramachandran.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ :—ಇವರು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಎಂ.ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರುಣಾನಿಧಿಯವರ ಮೇಲೆಯೇ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ :—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಭಾನಾಯಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಯಾರ ಯಾರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವ ತನಕ ಹಾಗೂ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರಗೂ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

MR. SPEAKER :—Suppose the House decides by a voice, vote then how can I object to the decision of the House ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕಾದರೆ, ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ತಮಗೆ ಇರಬೇಕಾದಾಗ ತಾವು ಹೌಸನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬೇಡ, ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬೇರೆ ಇರುತ್ತವೆ.

MR. SPEAKER.—The powers of the House are defined. It is a vital issue. If I seek the guidance of the House, it is not a mistake.

SRI B. V. KAKKILAYA.—MR, Speaker Sir we are not going beyond the scope ofthe discussion?

SRI S. BANGARAPPA.—It is well within the ambit of the House to discuss on these points. For legality of these points, the Hon'ble Speaker need not seek the guidance of the House. ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆ ಹಕ್ಕಿನ ಸದುಪಯೋಗ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

SRI S, R. BOMMAI.—You made a quiry whether it can be decided by getting the voice vote. The question of leadership can not be decided by voice vote. ಯಾವಾಗಲೂ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕನನ್ನು ಆರಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ, ಸಭಾ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಯಕ ಯಾರು ಎನ್ನುವುದು ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಬೇಕು. ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಕೊಅಲಿಷನ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನಾನೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರಿಪೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ನನ್ನ ನಿವೇದನೆ ಇಷ್ಟೆ. ಏನೆಂದರೆ, ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೂಲಂಕಂಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆ ಸರಿಯೊಗಿದೆ, ನಾಯಕತ್ವ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ತಾವು ಈ ಹೌಸನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮಾಡಿ, ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಸೇರೋಣ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವರು ಪುನ: ಲೀಡರ್ ಆಗಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬರಲಿ. ತಾವು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿ, ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಜನಸಂಘದವರು, ಆರ್ ಎಸ್.ಎಸ್.ನವರು ತೂರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇದೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್(ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಸದನದ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆ ಅನವಶ್ಯಕವಿತ್ತು. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಒಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬದ್ಧವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಿಸ್ಟಂವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಕಾನೂನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಿಟನ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಕಾನೂನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ನಾವು ಏನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರ

ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಎತ್ತಿದ ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟೂಷನ್ನಿನ ೧೬೪-೧ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಮತ್ತೆ ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಆ ಪಕ್ಷ, ಈ ಪಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದಾಗ ಆಗ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಬಹುಮತ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಪಕ್ಷವೂ ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಆಗ ಸದನದ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ವಿಷಯ ಇದನ್ನು ಅವರು ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ನವರು ಹಿಂದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಹುಮತ ಹೋಗಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮೈನಾರಿಟಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಓಟ್ ಆಫ್ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ, ವಿರುದ್ಧ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಪಡೆಯಿರಿ. ಆ ಒಂದು ಹಂತ ಅದವೇಲೆ ಸದನದ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲದ ಮೇಲೆ ೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಪಕ್ಷದವರೇ ಇದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ,ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದು. ವಿಶ್ವಾಸಮತ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಗಲೀ, ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಏಕೆ, ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೇಳುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡುವುದು ಏಕೆ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರಲಿ, ಈ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ತರಲಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ತರಬೇಕಾ-ಗಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಅನುಮಾನ ಇದೆಯೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ ಯವರು ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ತತ್ವಕ್ಕೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧಲಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸಮತ ಕೇಳತ-ಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಥವಾ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ತಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಗವರ್ನರ್‌ರವರ ಎದುರಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕು.

(ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಗಾಟವಾಯಿತು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರೇ ಈರೀತಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶೌಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಹೆಸರೇ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಕನಿಕರ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ ಪಾಪ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಪಟೇಲ್‌ರವರಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಕನಿಕರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ.

(ಷೇಮ್, ಷೇಮ್.........)

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದು ಜನರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು.........

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗುವುದು ನಿಜವೆಂದು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಿಟ್ಟು ಅವರು ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿ ?.........

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಡಿ, ಪುನ: ಪುನ: ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ತಾವೆಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ-ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು, ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೂತು ಶೌಟ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದು ವಿಧಾನವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್ ಪಟೇಲ್. - ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಿರುವು-ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಜನತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಜನತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಜನ ಒಪ್ಪೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಯಂಕಟಪ್ಪ —ಹಾಗಾದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈಗ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ೨೯೯ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಲೋಜ್ ಮಾಡಬೇಕು.

SRI S. R. BOMMAI.—It is a Point of Order. There is no question of closure.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಾವು ಅಷ್ಟು ಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ ನಿಮ್ಮ ತೀರ್ಪು ಬರುವವರೆಗೂ ಕ್ಲೋಜರ್ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಕ್ಲೋಜರ್ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರುವ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿರತಕ್ಕ ಪಕ್ಷದ ಬಲ ಇವತ್ತೂ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಈ ರೀತಿ ಸುತ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವುದರ ಬದಲು ನೇರವಾಗಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರಲಿ ಆಗ ಬಲ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

5-30 P.M.

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Speaker, Sir, the hon. member Mr. Bommai has raised a Point of Order as to whether the Government is morally and legally constituted. I want to submit my views. The Leader of the House should be appointed by the Governor and the Leader of the Opposition should be recognised by the Speaker and not by the Governor. You have recognised Sri Gundu Rao as the Leader of the Opposition. Because Sri Bommai has lost majority, in the opposition and Sri Gundu Rao has the majority, you have recognised him as the Leader of the Opposition. But as regards the Leader of the House, the Governor should appoint him. In the year 1978 when there was a general election, Sri Devaraj Urs, who was there in Congress (I) was appointed as the Leader of this House and he was installed to that position by Mrs. Indira Gandhi. Later on he has joined the Karnataka Congress and now he has become the President of All India Congress. Sri Devaraj Urs is the only All India Congress man the other persons who were elected their names

are not in the list of All India Congress members. I am not going into the merits Sri Devaraj Urs is telling us that there is no correspondence between the Chief Minister and the Governor on the subject. He has given a statement to the press that he would prove his majority in the Legislative Assembly. As Sri Devaraj Urs is in a position to prove his majority, he must move a motion of confidence- He said that according to the Constitution there is no such provision. What was the constitutional provision under which the President of India asked Sri Charan Singh to seek a vote of Confidence? They have honoured the verdict of the Lok Sabha and Sri Charan Singh has resigned. So, I request Mr. Devaraj Urs to move motion seeking a vote of confidence and if he does so, we will prove and show our strength. He is not constitutionally recognised and so he must prove his strenght today or tomorrow. We will show our strenght on the very floor of the House. Thank You.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು ಅವರ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ದಯಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಿ; ಈ ರೀತಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ತಪ್ಪಾಯಿತು ಎಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ; ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

†SRI M. C. NANAIAH (Madikere).—May I request my hon. Friend to allow me to speak? Hon. Speaker, Sir, it appears to be a crisis of confidence on the part of some of the members on the opposite side. That crisis of confidence is that they don't want to bring a motion of No Confidence under Rule 153.

The hon. Member Sri Bommai has raised one particular issue. He said that this House itself is not in order. Sir, if the House is not in order, it would not have been the right of any member to speak nor Sri Bommai would get a right to raise a point of order also. The right of a member to raise a point of order or to ensure a discussion would arise only if the House is in order The very fact that he has raised the point of order under Rule 311 would only demonstrate and demonstrate conclusively that this House is in order. Now, what is all the arguments that has been advanced on the other side? It is only to seek a Vote of Confidence. Mr. Speaker constitutionally, it has been proved that this House has been constituted legally and constitutionally on the 18th March 1978 and from the 18th March 1978 onwards, this House has been meeting at intervals. But the question, whether the House is in order or whether there is a legally elected Chief Minister would not arise at all. It once the Leader of the Party has been called upon by the Governor to perform the duties of the Chief Minister and when the Chief Minister has taken his office the place only where he can be ousted from his office is on the floor of the House.

They want us to seek a vote of confidence. They don't want to bring a Motion of No Confidence under Rule 153. Instead of making all the arguments, bringing Constitutional matters or irrelevant matters, matters not pertaining to the proceedings of the House, I would only request the hon. Members to bear with the time of the House. We have other proceeding to be taken up an much more than anything elsse—we heave got certain Bills to be passed. If they don't want to bring a Mortion of No Confidence under Rule 153, if they are rather hesitant to bring a motion, when certain Bills are coming up for discssion, and put to vote, they can show their strength. I woul onlay saythat they are suffering from crisis of confidence to bring such a Mot ion under Rule 153. When certain bills are coming up for discussion and for voting, we will make it known to them whether this Government has got the capacity to sustain or not.

Sri S. BANGARAPPA.—He is going beyong the scope of this matter.

SRI MANAIK RAO PATIL.—Bills are brought and placed before this House in the interest of the State. Seeking the confidence of fhe House etc., are different matters.

SRI M. C. NANAIAH. —Therefore, there cannot be any point of order at all. The House is legally constituted and the Chief Minister is functioning as a Chief Minister of the State. As far as demonstrating the strength is concerned, if they are so interested, well, Constitutionally they can raise it under Rule 153. Let them raise it so that we can close the topic.

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯಿ (ವಿಠ್ಠಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರವರು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಚರಣ ಸಿಂಗರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮರೆತರು. ಅಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಾಗ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ ಪಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಂತಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿ ಹೋಗಿ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಇಂಥ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಅಲ್ಲವೆ ಇರುವಂಥ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿರಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲಿ ಆದೇಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಆಧಾರ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಮತ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೀಳಿಸುವಂತಹ ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೆಡವಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ದಾರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ

ಕೇಳಿ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಶಯ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಸದನ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಇರಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ನಾನಯ್ಯನವರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಸದನದ ಹಿಂದೆ ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಆಗಿತ್ತು ಇಂದು ಸೇರಿದೆ. ಇದು ಪ್ರೊರೋಗ್ ಆಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಕರೆದಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆಮಂತ್ರಿಸಿರುವುದಲ್ಲ ತಾವು ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು, ನಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸದನ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪರ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ಕಡೆಯ ಕೆಲವರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆಯ ಕೆಲವರು ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಿಜ, ಆದರೆ ಸದನದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನ್ನಂತೂ ಯಾರು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವರೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು. ನಾಯಕರಾಗಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು, ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಹುದ್ದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಮ ಸಮ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ತಲೆಬಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಬಂದು ಕುಳಿತರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಯಾರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತೊ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು, ಮಾನ್ಯ ಗೌರ್ನರ್‌ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಏನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂಥ ವಿಂಗಡಣೆ, ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸದನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭೀತಿ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಷ್ಟೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅವರೇ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರನ್ನೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಪುರುಷಾರ್ಥ ಇದೆಯೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ, ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನೀವು ವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ತರಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದೇ ಅದನ್ನು ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು ? ನೀವು ತಾನೇ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಅವರು ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ—ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಲವು ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ

ವಿಚಾರ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ವಿಶ್ವಾಸ ಮತವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಇದೆಯೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಚವಣ್‌ರವರು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಹೋದವರ್ಷವೇ ಅವರು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಬಹುಮತ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅದು ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಲಿಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ತಂದಂತಹ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಅವರು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿವರು; ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಇತರ ಹಲವು ಪಕ್ಷಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ, ಇನ್ನಿತರ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಒಟ್ಟು ೨೨೪ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇರುವಂಥ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮತದ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು, ಅವರ ಬಹುಮತವನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯ ಇರುವಂಥ ಜನ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಇದಕ್ಕೆ ೨ ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ಈ ಸದನದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಮಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲೇ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸದನದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ಪುರಷಾರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಈ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋದ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯಾವರೀತಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೂ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರೀತ್ಯ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ,

† ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಗಂಡಸಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತದ ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕಂಥ ವಿಧಾನವನ್ನು, ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಅವರು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತುವ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಮುಖಂಡತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹುಮತದ ಬೆಂಬಲ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಜನಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತೂರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ it is an exercise in futility. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರಿಗೆ ಬಹುಮತ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ

ಅದರಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ದೋಷ ಇದೆಯೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಯಮ ಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಕೇವಲ ಅದರ ಶಬ್ದಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. It is not merely the letter but the spirit of the Constitution which counts. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಲಮುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಮುಂದಾಳುತನಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಬಹು ಮತದ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಸಂಶಯ ಈಗ ಬಂದಿದೆ ಇದು ಪಾರ್ಟಿಯ ಅಂತರಂಗ ವಿಷಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರಿಗೆ ಬಹುಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಅವರ ಬಹುಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿವರಣೆಯೆಲ್ಲಾ ದೊರಕಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಭೂಷಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಬರೀ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲ, ಆ ಘೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗುವ ಕಾಲ ಹೊರಟುಹೋಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಅಥವಾ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಇದು ಯಾವುದು ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಏನೇನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ (ಭಾಲ್ಕಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ ದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ರೀತಿ ನೀತಿ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ, ಬಾವುಟ ಮತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವ ೩೨ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನಾವು ವಿಷಾದಪಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಆರುಮುಗಂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಾನೂನಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇಕೆ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ತಲೆದೋರಿದೆ, ನಾವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂದು ದೇಶದ ಜನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ನಾಯಕರುಗಳೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಜನ ಕೂಡು ದುಃಖದಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಜನರ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎರಡೇ ಎರಡು. They should either commit suicide or shoot these leaders. ಈ ಎರಡನ್ನು ಜನ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಯಕರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

SRI QAMARUL ISLAM.— It is a disrespect to all the leaders thanks to whom we are maintaining this democracy.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.— ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ನಾಯಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಕ್ಕಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ, ಯಾವ ನಾಯಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ-ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.— ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಜನತಾ (ಎಸ್), ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಂತಾಗಿ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ. ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅರ್ಥವಿದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ತಾವು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.—ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ೧೯೭೮ರನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಲ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದರನಂತರ, ಈಗ ಅರಸ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಈಗ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು, ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರು, ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರು— ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮೂರು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅವರು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.— ಈ ರೀತಿ ಇವರು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.— ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಆದೇಶ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ.—ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ****

****(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆದೇಶವಿತ್ತರು)

6.00 P.M.

SRI S.R. BOMMAI (Hubli).—Sir, I am sorry some of my friends are not able to appreciate the point of order I have raised, One important point has been made by my friend Sri Sayanak. He said that when he met the Governor, the Governor told him that he has advised the Chief Minister to prove his majority on the floor of the House. Secondly it has been reported in all the leading papers on 31-8-79 what transpired between him and the Governor. When the press people met Sri Devaraj Urs he categorically said as follows "ನಿಮ್ಮ ಬಲಾಬಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಬಾರದೇಕೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೆ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೩ರ ನಂತರ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Again when the Cabinet took a decision to convene the session, it has been reported in the press that as per the advice of the Governor it has been decided to convene the session. I will not go into the details. I would like to know specifically from Sri Devaraj Urs whether the Governor advised him orally to prove his majority on the floor of the House or not. If the Governor has specifically advised him orally then it will be mandatory and he will have to obtain a vote of confidence.

The second point I would like to stress is about the Constitutional position. We know that there is no provision in the Constitution recognising any political party or person. I still call him only Sri Devaraj Urs because, in my opinion, there is no Government existing in law. There are conventions and conventions which have been laid down as to how a Government is formed in this country. If there is no specific provision in the Constitution, the convention of the House of Commons is to be followed. According to the conv ntion, a leader chosen by a political party is invited by the Governor or the president to take oath as Prime Minister or as Chief Minister.

Third question I have raised and which has been missed by all my friends is that we are not here questioning his strength. For my part I do not question his strength and I do not say that he has lost majority at this moment. I know physically people are sitting here, but that does not absolve the responsibility of this House and the Speaker because as the President of the Indian National Congress he is a Member of a different party in this Karantaka Legislature Party. I have verified from the Legislature Secretariat that a list of 129 Members belonging to the Karnataka Congress Legislature Party has been submitted. As already pointed out by my colleague Sri Devegowda they may meet and elect Sri Devaraj Urs, a member of

the Indian National Congress, as their leader and he may form a coalition Government including Sri J.H. Patel if he is taken into the Cabinet

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್. – ಇಲ್ಲಿರುವವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅರಸು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ ಶಕ್ಕವರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಮೊನ್ನೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಂಥವರು ಇದ್ದರೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೋ ಹಾಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಪಕ್ಷಾಂತರದ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲ ಇದೆ.

Legally and Constitutionally he is a lone Member of a particulae party. If today all of you join Indian National Congress and thr Congress Legislature party elects him as a leader, still he can continue to be the Leader of the Indian National Congress. That fromality which is a must in the democratic system has not been followed. Yesterday I have written a letter to the Governor who was not in the Headquarters. I have telegraphically informed him of the entire letter and I have given a copy to you today. I have specifically mentioned in the letter that he has orally instructed Sri Devaraj Urs to seek a vote of confidence in the coming session and also I have reiterated my stand that legally, Constitutionally, politically and morally it is this duty to seek a vote of confidence. I would like to know why those people are so nervous to seek a vote of confidence.

MR. SPEAKER.—I have given you sufficient time to speak on the point of order. There is no meaning in taking so much time.

SRI S.R. BOMMAI.—Sri Bangarappa is right in saying that there are many people who can vote against him. That may be the reason Constitutionally and legally he can be the leader only when a list is submitted electing him as the leader.

MR. SPEAKER.—Yes, you are simply repeating.

SRI S.R. BOMMAI.—I am representing to you. My point of order is valid and legal. So, I would earnestly request you to postpone giving your decision to tomorrow. I have taken an interview with the Governor. I want to explain. I would like to say t t in such matters no hasty decision be taken by you. I would like to say that your ruling may be postponed till tomorrow so that the Governor can clarify the position.

† SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—May I submit one thing because hon. Member Sri S.R. Bommai has asked me a specific question and that I should answer it., *viz.*, whether I was instructed

by the Governor orally or in writing. What transpired orally. I am not bound to say anything on the floor of the House. Nevertheless, the very fact that this urgent session has been called shows beyond doubt that I was not hesitating to face the Assembly. You are well aware and the House is well aware that I had six months' time after the adjournment I could have gone on postponing convening of this session. If I were in doubt that I had no majority I could have dragged on for six months.

SRI S.R. BOMMAI.—That would have reduced your strength.

SRI D DEVARAJ URS.—Whatever it is, whether it is reduced or increased, at least you will appreciate that I had not hesitated to call the House and when the House is called it automatically means that I am convinced beyond doubt that I have the majority. Supposing I did not have the majority the onus is on the Members of the other side to prove. Secondly, why is he harping that I should seek a vote of confidence ? I really do not understand that. In one breath he says that I have the majority and in another breath he says that I must seek a vote of confidence What is the logic of this argument ? I fall to understand. I am glad he has realised and I must thank him and congratulate him for his honesty. He accepts that I have majority and at the same time he wants me to seek a vote of confidence. How is it possible ? I do not understand Therefore Sir, I am not here to go on obliging everybody who wants that I should seek a vote of confidence. At the same time he says legally it is not proper. Where is it stated in the Constitution that a man who belongs to a political party or a group of people who support a leader should belong to one political party ? It is not stated anywhere. For his information. though it may not be relevant because it is not necessary to say to which party I belong I may say or I am not say – because he is still harping on thatoint. I will say that on 30-8-79 a meeting of the Karnataka Congress Legislators was called wherein my strangth was proved, where they accepted me as their leader. At that time, for the information of the hon. Member Sri S.R. Bommai I want to tell that I was already a member of the Indian National Congress ; the Working Committee had elected me. Therefore, my being elected as Indian National Congress President in no way alters the situation because at the time of my party meeting on 30 8 1979, I was already a member of the Working Committee of the Indian National Congress. Therefore, that question also I am clarifying because he is harping on the question since I belong to a different party, whether I could be a leader or not. That does not arise. I was a member of a different party when the Karnataka Congress Legislators took me as thei

leader, and might have written to the Speaker and also to the Governor. Therefore, Sir, on all these counts there is no legality or Constitutionality involved. It is for the Speaker to give a ruling. Therefore, the point of order raised by Sri Bommai falls through on all counts.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕರೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ವಿಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕರೆದೆ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಬಹುಮತ ಇದೆ ನನಗೆ ಏನು ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರೆದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಾಗಿಯೇ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಇವರಿಬ್ಬರು ಹೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೂ ಅಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ನಾಯಕರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರಿಗೂ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕರೆಸಿದರು. So, the point you made that you yourself called the Assembly is not correct. Whether it was oral instruction or written, you called the Assembly after the Governor summoned you. This, the whole country knows. You called the Assembly only after our President Sri S. Bangarappa and Sri S. R. Bommai approached the Governor. Now it is for you to show that whether you enjoy the confidence of the House. As Sri Bommai stated it may be that physically you may have 10 or 15 members more. But the point is, you never met the Governor on your own. You met him when he called you and afterwards you summoned the Assembly. So, the matter before us is, the Assembly is being called only after the then Leader of the Opposition and the President of the Congress (I) Sri Bangarappa met the Governor. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನನಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಕರೆದೆ ಅಂತ. ನಿಮಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ನಿಮಗೆ ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ; ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

† SRI S. R. BOMMAI (Hubli).—The Hon'ble Chief Minister is misleading the House. I have put a simple question : whether the Governor orally advised him to prove his majority on the floor of the House ? To this, the Hon'ble Chief Minister says that he is not bound to say that. According to me when a member of this House met the Governor, as disclosed to this House, the Governor told him that he has asked the Chief Minister to prove his majority on the floor of the House. He cannot suppress it. If the Governor orally instructed him, he is bound to seek a vote of confidence. Therefore I have written a letter. By hastily giving a ruling, perhaps you are going

to shield the Chief Minister who has misrepresented and misleading the House. We cannot allow such things. You please postpone your ruling. You kindly talk to the Governor. You should not be biassed.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಹನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

SRI S. R. BOMMAI.—You please meet the Governor and verify.

SRI K. H. RANGANATH.—The hon. member read from the Constitution. Let me know from him in which part of the Constitution it is stated that the Hon'ble Speaker has to go to the Governor and then give a ruling.

SRI S. R. BOMMAI.—I said please verify from the Governor. There are a number of ways to verify.

The point I am making is the Chief Minister has not disclosed what transpired between him and the Governor.

SRI K. H. RANGANATH.—Is he obliged to disclose it ?

SRI S. BANGARAPPA.—I would like to know one thing. Under what provision of the rules the Chief Minister can withhold revealing to this House what transpired between him and the Governor ?

SRI S. R. BOMMAI.—I will conclude.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು, ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

SRI S. R. BOMMAI.—Thank you very much. The most important point that I would like to mention is, what the hon. member Sri B.B. Sayanak said has not been denied by the Chief Minister.

SRI D. DEVARAJ URS.—I do not know what he has said; I do not know what the Governor actually told him.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Sir, it is not a private talk; how could it be a private talk ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ?

SRI R. GUNDU RAO.—We are not questioning about the talk between Sri D. Devaraj Urs and Sri Govind Narain. But the talk between the Chief Minister and the Governor is relevant.

SRI S. R. BOMMAI.—I have written a letter to the Governor yesterday and I have given you a copy of it. I would request you to verify whether the Governor has specifically instructed Sri Devaraj Urs to prove his majority on the floor of the House. The Hon'ble Speaker need not go the Governor [illegible] can correspond, talk and know the truth,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮೇಲೆ, ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ ?

SRI S. R. BOMMAI.—Anyway I have taken an appointment with the Governor and I am meeting him. Therefore, I request you to postpone giving your Ruling till tomorrow.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಭೆಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೊರಗೆಡಹಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ೩೦-೮-೧೯೭೯ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಭೆ ಸೇರಿ ನಾವು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರನ್ನು ನಾವು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೋ ಏನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಯೆ ಹೊರತು ನಾನು ಡೆಫನೆಟ್ ಆಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸನ್ನು ತರಿಸಿ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

SRI H D. DEVE GOWDA.—Let us know what the Chief Minister has said; let us go through the proceedings. ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತರಿಸಿ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕ. ತಾ॥ ೩೦-೮-೧೯೭೯ರಂದು ನಾವು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರನ್ನು ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ನಾವು ಆರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಪಕ್ಷದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ. Even otherwise it would not become an illegal act. ಈಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು. ಈಗ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ತಾ॥ ೩೦-೮-೧೯೭೯ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

೬-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಇವತ್ತು ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಸಭೆಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿ ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅವರು ಇವತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ಪ್ರಮುಖ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಕ್ಕಿಲಾಯ ಅವರನ್ನೋ, ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರನ್ನೋ ಕರೆದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಏನಿರುತ್ತವೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ, ಇಷ್ಟು ಜನ ನಾವು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಯಿಲಿಷನ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್‌ನ ಕ್ಯಾರೆಕ್ಟರಿಸ್ಟಿಕ್ ಛೇಂಜ್ ಆದರೆ ಅದು ಕೊಯಿಲಿಷನ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಬರೀ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ಇದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಯಾರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು ? ಮಾನ್ಯ ಶರದ್‌ಪವಾರ್‌ರವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೂ, ನೀವೇ ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥರವರು ಅನುಭವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು. ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಏನುಕೊಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಚರಣಸಿಂಗರಿಗೂ ಪೈಪೋಟಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಎಷ್ಟುಸಾರಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು.ಎ.ಡಿ.ಎಂ.ಕೆ. ಯಾರ ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ, ಡಿಎಂಕೆ ಯಾರ ಕಡೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಗೊಂದಲ ಸಮಾದಾನವಾದ ಮೇಲೆ, ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸರವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ದೊಡನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ನಾಯಕರಾಗಿಯೂ, ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈವತ್ತಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವಿದೆಯೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಮತ್ತು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಆಗಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಈಗ ನಮಗೆ ಅದು ರಿಲವೆಂಟ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೩ನೇ ತಾರೀಖು ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜಅರಸ್‌ರವರು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೂ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿಯೂ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಎಂದರೆ ಗವರ್ನರ ರವರು ನೀವು ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಲಾಬಲವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ......

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ;—ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್;—ಸದನದ ಬಲಾಬಲದ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯಲೀ ಎಂದೇ, ಗೌವರ್ನರ್ ರವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಿ ಎಂದು ಕರೆದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಈ ವಾದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಿರುಳು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೀಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಮ್——ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಗಣಪತಿ ಸೊಂಡಿಲಿಗೆ ಹನುಮಂತನ ಬಾಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದಂತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೋ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೋ ಎಂಬದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ. ಅವರು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರು ತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎ. ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ——ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನೊ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತಂದು ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡುರಾವ್—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನೋಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದೇಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಹುಮತವನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜಅರಸ್‌ರವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅವರು ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತುಕತೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ದಿವಸ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಬಹುಮತ ತಮಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮರೆತು, ಈ ಸದನವನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆದು ಈ ದಿವಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು—ತಮಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ !

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ—ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶದಂತೆ ನಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನಮ್ಮ ವಾದ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನುಮಾನ ಬಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬಹುಮತವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER: The question before us is regarding the validity of the Government.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದಯವಿಟ್ಟು ರೂಲಿಂಗನ್ನು ನಾಳೆ ಕೊಡಬೇಕು.

† SRI K, BHASKAR NAIDU.—MR. SPEKAR Sir, during my interruption it is recorded that I have stated that "You have allowed this sort of disturbance in the House" ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. You have followed the rules. If I had stated that way I will not hesitate to apologise. I would like to know from the Hon'ble Members on that side, who should teach me about all these. Sri Ibrahim wants to teach me If he mends himself I am prepared to accept and apologise. I did not say anything objectionable. When that is the position who is sinner here I have great regard for you Sir. In this connection I

would like to draw your kind attention to rule 311 (2) of the Rules of Procedure. It reads thus:

> " A point of order may be raised in relation to the businese before the Assembly at the moment:
> Provided that Speaker may permit a member to raise a point of order during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another if it relates to maintenance of order in, or arrangement of business before the Assembly "

I wanted to know whether the time is not being wasted in arguments' I have got every right to speak so I am a member of this House and my right cannot be taken away by anybody. MR. Speaker Sir, you have the right to tell us that you are going to allow the point of order suspending all the business, This right has been exercised by you and the member has got every right to speak after he is allowed. This right cnnot be taken away by anybody. It is further stated in the rules that

> " No debate shall be allowed on a point of order, but the Speaker may, if he thinks fit, hear members before giving his decision "

Look at the time. Already 4 hours have been wasted on the same point of order and it has turned into a debate.

MR, SPEAKER; You are repeating the same thing which has already been stated several times.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಅವರು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ-ಗೊಂದಲ ವಾತಾವರಣ)

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ—ಸಂಜಯಗಾಂಧಿಯವರು......

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್—ಸಂಜಯಗಾಂಧಿಗೆ ನೀವೇ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾರ ಹಾಕಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ—ನೀವೂ ನಾವು ಕೂಡೇ ಮಾಡಿದ್ದು.

SRI K BHASKAR NAIDU: I know Sri Bommai knows the rules and regulations. I do not understand why he is urging on this point.

MR. SPEAKER; Again you are doing the samething. please finish in a sentence.

SRI. K. BHASKAR NAIDU: I should feel Sir, I withdraw what I have stated.

SRI S. R. BOMMAI; - There is another point of order. The ruling of the Speaker is being shown to the Hon'ble Chief Minister.

(*Interruptions*)

MR. SPEAKER: That is not a ruling at all. Shouting would not bring credit to this House. You have to abide by the rules and be careful in maintaining the dignity of the House.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಅವರು ವಾರ್ನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ೫-೬ ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನರ್ಥ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭೆಯ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸುವುದು ಅನಗತ್ಯ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಓದಿ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಓದಿ. ಆದರೆ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಿರುವುದು. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯದವರು ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಳಬರಿದ್ದಾರೆ ಹೊಸದಾಗೇನೂ ಅವರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡುಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿರುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕಾರ್ಯಾಲಯದವರು ಬಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. "ಕಳುಹಿಸಿರಬಹುದೇನೋ" ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಳುಹಿಸಿರದಿದ್ದರೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮಿಂದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಿದಂತೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಆದರೆ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ತಕರಾರು ತೆಗೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನೀಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ತಾವು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇಡೀ ಸದನದ ಇನ್ನೂರು ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಯ್ಡು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವೆತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ

ನಾಯ್ಡು ಅವರು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕೊನೆಗೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪದವನ್ನು ಬೇಷರತ್ತಾಗಿ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಕುಳಿತಿರಲಿ, ಆ ಜಾಗದ ಘನತೆ-ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಯ್ಡು ಅವರು ತಾವು ಬಳಸಿದ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಷರತ್ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅವರ ಘನತೆಯೇನೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಅವರು ಬೇಷರತ್ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI B. BHASKAR NAIDU.—I have said that I have withdrawn the entire statement. I say my English is better.

SRI C. M. IBRAHIM.—He must ask unconditional apologies.

SRI B. BHASKAR NAIDU.—Sri Bommai has said 'you are shielding the Chief Minister.'

SRI S. R. BOMMAI.—Yes.

SRI B. BHASKAR NAIDU.—I have unconditionaliy withdrawn.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲು ಬಯ್ದು ಅನಂತರ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ದಿನವೂ ತಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಯ್ದು ನಂತರ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣವೇನು? ಈ ಸಭೆಯೇನು ಬ್ಯಾಂಕೇ? ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ!

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಎಸ್. ಖಂಡ್ರೆ, —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನ ಸಭೆಯಿಂದ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಬಹಳ ಮೃದುವಾಗಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಏತಕ್ಕೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವವರೆಗೂ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಯ್ದು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಲು ಇದೇನು ಸರ್ಕಾರಿ ವರ್ಗದ ಆಜ್ಞೆಯೆ-ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಯಂಕಾಲ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ?!

MR. SPEAKER.—After a long discussion on the Point of Order, I have very little to say as a ruling on the point. I have given careful consideration to the points urged. I am not, however, persuaded to feel that such a question regarding the validity of the Government can be raised as a Point of Order. Under the Constitution the Governor appoints the Chief Minister and other Ministers are also appointed by the Governor on the advice of the Chief Minister. The Council of Ministers is responsible to the House. In other words, the House can remove the Government, if it does not enjoy the confidence. The Speaker does not came into the Speaker at all.

Considering all these aspects I am inclined to feel that there is no Point of Order.

The matter is closed.